

GÖKKUŞAĞI

Çocuk Dergisi

Trafik Kurallarına Uyalım!

Resimleyen:
Seyhan Çelik

Trafik kurallarını bilmek güvenliğimiz için çok önemli. Ancak kimi zaman bu kuralları bilmemiz güvende olmamız için yeterli olmayabilir. Bakın trafikte kurallar dışında başka neleri aklımızda tutmamız gerekiyor.

Kavşaklarda yayalara yeşil ışık yanarken sağa dönüş yapan araçlara dikkat edelim.

Zorunlu olmadıkça trafik ışığı bulunmayan yaya geçitlerini kullanmayalım.

Yetişkinlerin birkaç şeye aynı anda dikkat edebildiğini, ancak çocukların onları heyecanlandıran şeylere odaklandığını unutmamalıyız. Bu nedenle park etmiş bir aracın önünden yola çıkarken arkadan başka bir aracın geliyor olabileceğini aklımızdan çıkarmamalıyız.

Arka koltukta oturalım.

Emniyet kemerimizi her zaman takalım.

4

Servisin geliş saatinden biraz önce bekleme noktasına gidip kaldırımında bekleyelim.

Okul servislerinde ayağa kalkmayalım ve emniyet kemerimizi takalım.

Geceleri açık renkli ya da reflektörlü giysiler giyelim.

5

UZAYDA YAŞAM

Hangi çocuk astronot olmayı düşünmez ki? Uzayla ilgili gözlemler yapmak, uzaya gidip keşiflerde bulunmak çok eğlenceli olmalı! Peki, onların uzayda nasıl bir yaşam sürdürdüklerini hiç merak ettiniz mi?

Astronot, kısaca "uzay adamı" demek. Uzaya gitmek üzere özel olarak yetiştirilen astronotlar, uzay araştırmalarında da görev yaparlar. Ay'ı ve diğer gök cisimlerini incelemek, oralara ulaşmak amacıyla çalışmalar yürütürler. Birlikte göreve giden birkaç astronot, genellikle birkaç hafta boyunca uzayda yaşar.

Bu astronotların farklı ülkelerden, farklı kültürlerden geldiğini de düşünün. Birbirlerinin dillerini bile bilmiyor olabilirler! Ancak yine de beraber yaşamayı ve çalışmayı öğrenmeleri gerekir. Bunun en iyi yolu da uzay aracında yapılması gereken bazı işleri paylaşmak. Temizlik yapmak ya da bozulan aletleri onarmak gibi. İnsanın en önemli gereksinimlerinden biri beslenmek.

Uzak bir yere kamp yapmaya gittiğinizi düşünün. Yanınızda size yetecek kadar yiyecek almanız, bu yiyecekleri de en uygun şekilde saklamanız gerekir. Üstelik gittiğiniz kamptan dönerken çöplerinizi de eve getirirsiniz.

Kampçılığın en önemli kurallarından biri, geride çöp bırakmamaktır. İşte bir uzay aracıyla yolculuğa çıkan astronotlar da buna dikkat etmek zorundalar.

Astronotlar, uzayda yemek yapmazlar. Uzayda yenilecek yemekler önceden seçilir. Uzay araçlarında yiyecekleri ısıtmak için bir fırın bulunur. Ancak buzdolabı olmadığı için yemeklerin dikkatle saklanması ve bozulmalarının önlenmesi gerekir. Peki, tuz ve şekerin uzayda sıvı halde tüketildiğini biliyor muydunuz? Nedeni çok basit. Uzaydayken yemeğin üzerine tuz dökemezsiniz. Uçar gider. Ayrıca, tuzun astronotun gözüne, burnuna kaçma olasılığı var.

Astronotlar tıpkı evlerinde olduğu gibi uzaydayken de üç öğün yemek yerler: sabah, öğle ve akşam. Öğün aralarında çay, kahve, portakal suyu içerler. İstedikleri meyveyi de yerler. Uzun ve yorucu bir günden sonra uyumak gibisi yoktur. Bir uzay aracında uyumak nasıldır dersiniz? Merak etmeyin! Astronotlar, uzay aracında da tıpkı evlerindeymiş gibi rahatça uyurlar; ama uyuma biçimleri biraz farklı!

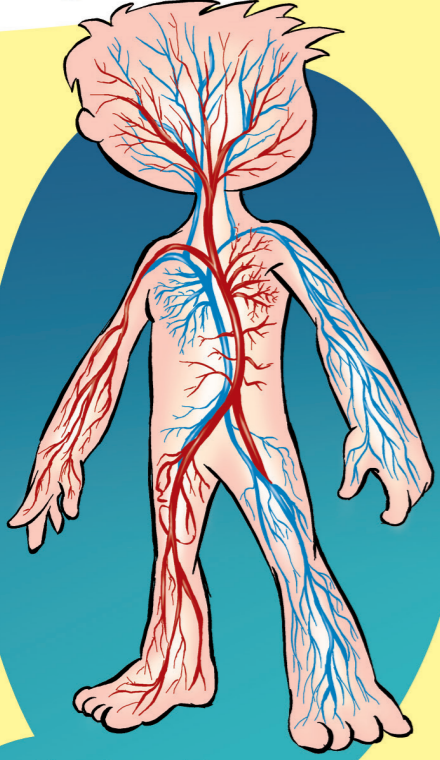
Uzayda yerçekimi yok. Bu yüzden astronotların ağırlığı da yok. Yani, istedikleri şekilde uyuyabilirler. İster ayakta, ister tüm vücutları havada. Yalnızca kendilerini bir duvara ya da bir yatağa emniyet kemerleriyle bağlamak zorundalar. Uyurken uçmamak ya da bir yere çarpmamak için. Astronotlar, uzaya giderken yanlarında ne tür giysiler götürüyorlar dersiniz? Yazlık giysiler ya da kışlık paltolar alıyorlar mıdır? Sanmıyoruz. Çünkü uzayda dünyadaki gibi mevsimsel sıcaklık farkları yok. Bu nedenle soğuktan korunmak ya da sıcakta rahat etmek için farklı giysiler götürmüyorlar.

Astronotlar, uzayda yalnızca birkaç gün ya da en fazla birkaç hafta kalıyorlar. Elbette özel görevleri olduğu zaman uzayda daha uzun süreyle de kalabilirler. Astronotlar, uzaydayken yaptıkları her iş için farklı giysiler giyerler. Uzaya fırlatılırken, uzay aracının içinde çalışırken, uzayda yürüyüş yaparken... Giysilerindeki en önemli özellik, rahat ve koruyucu olmasıdır. Özellikle uzay yürüyüşü sırasında kullanılan giysiler, zararlı güneş ışınlarına karşı koruyucu olacak şekilde yapılır. Ayrıca astronotların disiplinli bir tutum içinde olmaları da önemli. Ancak uzayda görev yapmanın incelikleri ve zorlukları bir yana, Dünya'nın dışına çıkıp keşif yapmak, bilime katkı sağlamak, çok heyecan verici olsa gerek!

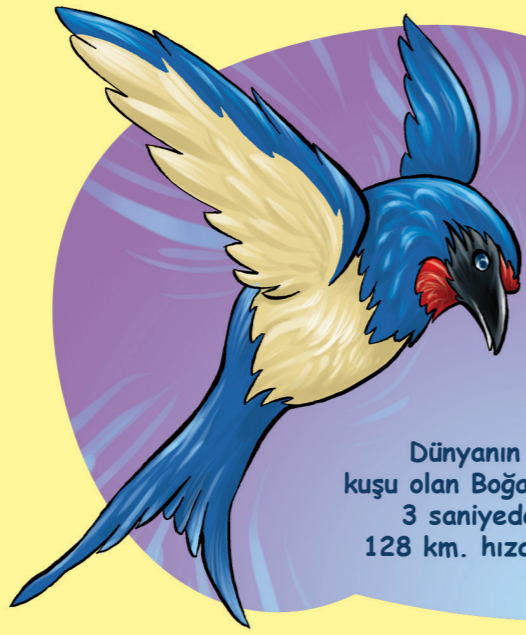

Bunları biliyor musun?

Derleyen ve resimleyen: Tolgay Palaska

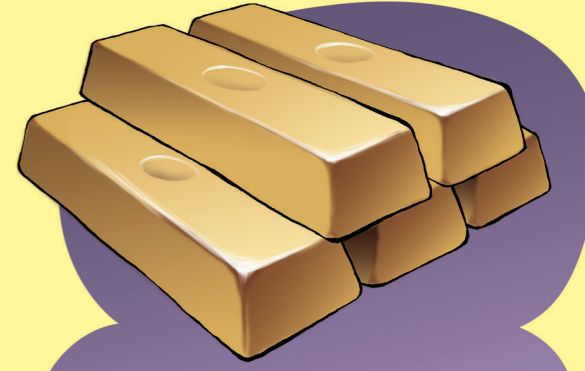
Vücutumuzdaki tüm damarları uç uca eklessek 19 bin 200 kilometre eder.

Dünyanın en hızlı kuşu olan Boğazlı Kırlangıç, 3 saniyede saatte 128 km. hıza ulaşabilir.

Kirpiler suda batmaz.

Kibrit kutusu büyüğündeki altın külçesi yufka gibi açılarak bir tenis kortu büyüğüne kadar yırtılmadan uzatılabilir.

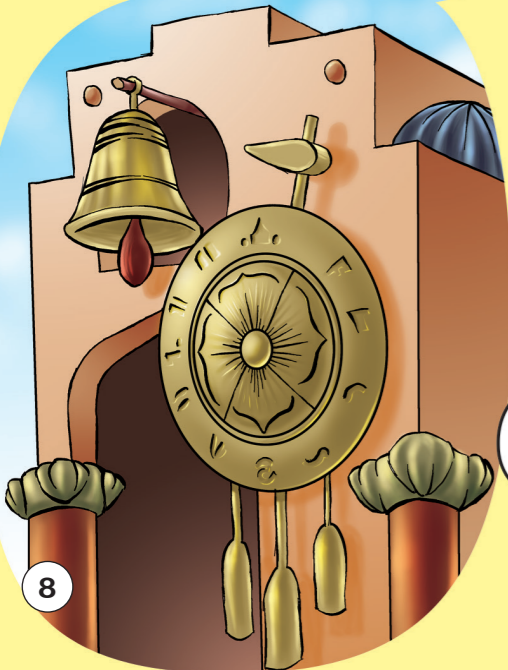

Sivrisinek kovucu spreyle sinekleri kovmaz; sivrisineğin alıcılarını bloke ederek bizim orada olduğumuzu farketmelerini engeller.

Çin'de İngilizce konuşan kişi sayısı Amerika'dakilerden fazladır.

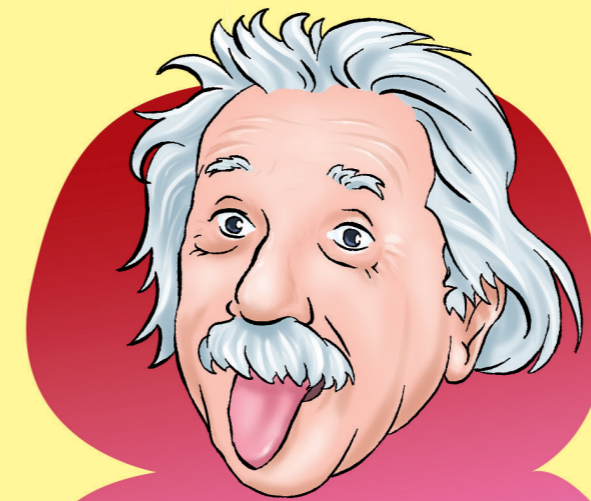
İlk kule saati 1404 yılında Moskova'da yapılmıştır.

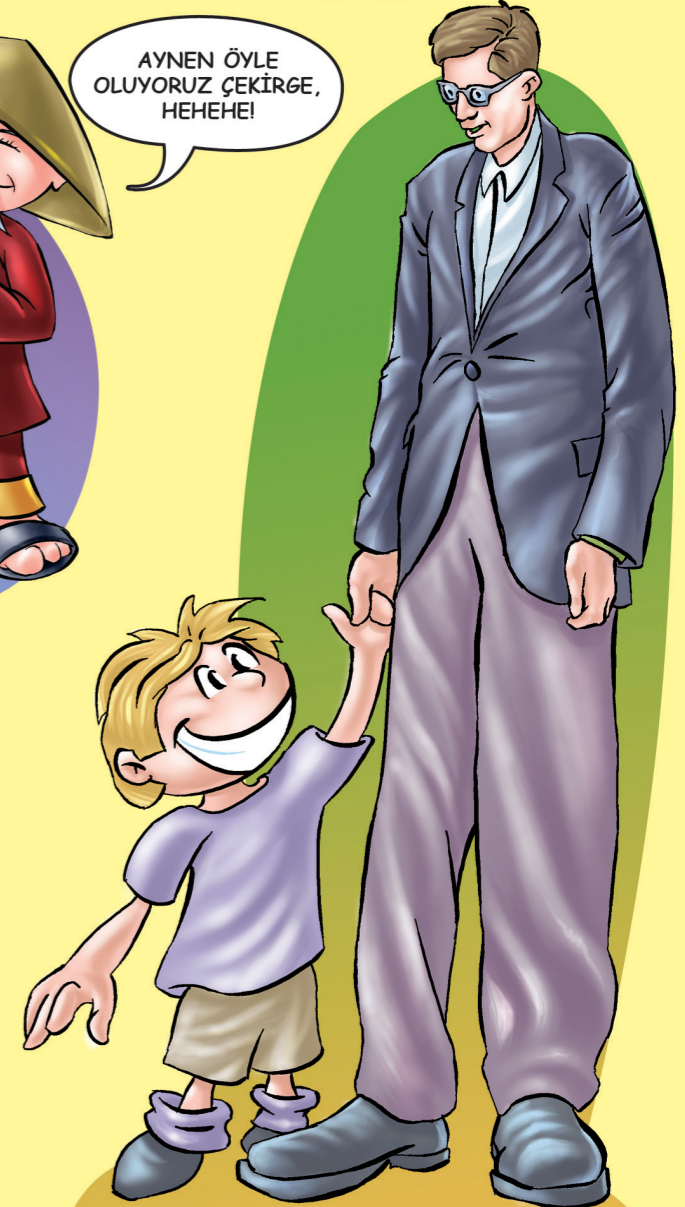
8

Elma, soğan ve patatesin tadı aynıdır. Fark tamamen kokularından kaynaklanır. Aslında hepsi tatlıdır.

Einstein 9 yaşından sonra akıcı olarak konuşmaya başladı. Ailesi onda zihin geriliği olduğunu bile düşünmüştü.

En uzun boylu insan 1940 yılında ölen 2,72 metre boyundaki ABD'li R.P. Wadlow olmuştur.

9

SAĞLIKLI YAŞAM İÇİN;

MEYVENİZİ YEMEDEN ÖNCE YIKADINIZ MI?

Tarım alanlarında yetiştirilen ürünlere zarar veren canlılar yalnızca böcekler, yabancı otlar ve kemirgenler değil elbette. Mantarlar ve bakteriler gibi mikroorganizmalar da ürünlere zarar verdiğinden, onlara karşı da kimyasal maddelerin kullanılması gerekebilir. Ancak, bazı kimyasal maddeler bir yandan yarar sağlarken, bir yandan da zarar verici olabilir. Bu maddelerin çok dikkatli ve sağlık açısından uzmanların belirlediği miktarlarda kullanılması gerekiyor.

Günlük yaşantımız süresince birçok etkinlikte bulunuruz. Parklar, oyun bahçeleri, evimizin yakınlarında yürüyüş yapılacak ya da oyunlar oynanabilecek alanlar özellikle yazları günümüzün önemli bir bölümünü geçirdiğimiz yerlerdir. Yediğimiz yiyecekler, yaptığımız etkinlikler sayesinde farkında olmadan, tanımadığımız, hatta göremediğimiz canlılarla ve zehirli kimyasal maddelerle karşılaşırız.

Bu zehirli kimyasal maddelerin etkisi kimi zaman önemsenmeyecek kadar küçük, kimi zamansa bize zarar verebilecek kadar büyük olabilir. Ancak zehirli maddelerin etkileri, yetişkinlere göre çocuklar için daha zararlı olur. Gerek etkinlikleri, gerekse henüz gelişmekte olan bedenleri, çocukların bu maddelere karşı daha zayıf olmasına yol açar. Bu kimyasal maddelerin neden kullanıldıklarını, nasıl olup da bizim yaşadığımız yerlerde bulduklarını, çocuklara zararlarını ve onlardan korunmanın yollarını merak ediyorsanız, yazımızı okumayı sürdürebilirsiniz...

Çocuklar Daha Duyarlı!

Çocuklarla yetişkinlerin bedenlerinin işleyişi birbirinden biraz farklıdır. Çocuklar hızla büyürler. Bu nedenle, bedenleri tehlikeler karşısında yetişkinlerden daha duyarlıdır. İşte, birçok tehlikeye karşı olduğu gibi, çocuklar zehirli kimyasal maddelerden, yetişkinlere göre daha çok zarar görebilirler. Örneğin, bu maddelerden kimileri gelişmekte olan bir çocuğun alması gereken besinlerin alımını engelleyebilir. Bir başka tehlike de çocuklarda bu maddelerin bedenden atılımının yeterince sağlanamaması. Ancak, önemli bir gelişim dönemi olan çocuklukta alınan zehirli bileşiklerin, kalıcı bozukluklara neden olması da işin bir başka önemli yönü.

Bebeklerin ve küçük çocukların kimi kimyasal maddelere daha duyarlı olmalarının birkaç nedeni var:

Çocuklar oyun oynarken birçok farklı yere dokunurlar. Zaman zaman ellerini yıkamadan ağızlarına götürürler ya da yemeklerini yerler. Bu nedenle, evde, toprakta, bahçede ellerine zehirli kimyasal maddeler bulaşabilir. Ellerini ağızlarına götürdüklerinde de bu maddeleri bedenlerine almış olurlar.

Zehirli kimyasal maddelerin çoğu havadan daha ağırdır. Havada asılı kalmazlar, tersine yerde ya da yere yakın alanlarda bulunurlar. Çocukların boyu yetişkinlere göre daha kısa olduğundan, yere daha yakın bölgelerdeki havayı alırlar. Bu nedenle, çocukların soluk aldığı ortamda bu maddeler daha fazla miktarda bulunur.

Çocukların bağışıklık sistemleri henüz gelişimini tamamlamamış olduğundan, daha az koruyucudur. Gelişmekte olan hücreler, gelişimini tamamlamış hücrelere göre çok daha zayıf ve korunmasız olurlar. Kimi zehirli kimyasal maddelerin çok küçük dozları bile sinir hücrelerine büyük zarar verebilir. Bebekler ve küçük çocuklar ağırlıklarına oranla yetişkinlerden daha çok yiyip içerler. Bu da su ve yemek yoluyla (eğer kimyasal maddeler bu besinlere bulaşmışsa) daha çok kimyasal madde almalarına neden olur.

Ülkemizdeki durum hakkında bilgi aldığımız uzmanlar, Türkiye’de tarım ilaçlarının kullanımının denetlendiğini söylüyorlar. Ancak, sağlığımızı ilgilendiren konularda önlem almayı elden bırakmamak gerekiyor. Yazımızda sözünü ettiğimiz önlemleri alırsanız sağlığınız konusunda endişelenmenize gerek kalmaz. Unutmayın ki, sağlıklı olabilmek için meyve ve sebzeleri de tüm diğer besinler gibi yeterince tüketmemiz gerekiyor.

GÖKKUŞAĞI

BİZİM DE YANIMIZDA

Sevgili Çocuklar
Dergimizi
OKUYALIM
OKUTALIM
Sevdiklerimizle
Paylaşalım

FOTOĞRAFINIZI YOLLAYIN KARİKATÜRÜNÜZÜ ÇİZELİM

ÖYKÜ ADA ÖZEN - ANKARA

Sevgili çocuklar
“Fotoğrafınızı Yollayın
Karikatürünüzü Çizelim”

Sayfalarımızda
siz de yer almak
istiyorsanız,
fotoğraflarınızı
gönderin,
karikatürünüzü
yayınlayalım.

cengiz.ckc@gmail.com

FOTOĞRAFINIZI YOLLAYIN KARİKATÜRÜNÜZÜ ÇİZELİM

ÇİZEN: ZAFER TEMOÇİN

ÖYKÜ ADA ÖZEN - ANKARA

SENA TANEM CAN - İSTANBUL

MİRAY ELİĞÜR - İZMİR

YUSUF İSLAM KARABULUT - DİYARBAKIR

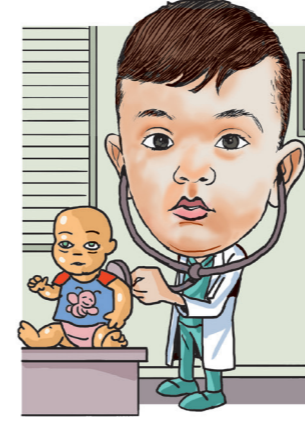

DURU ERDOĞAN - GEBZE

AYSEL UYAR

FOTOĞRAFINIZI YOLLAYIN KARİKATÜRÜNÜZÜ ÇİZELİM

YİĞİT AKBULUT - İSTANBUL

TAHA OĞUL - MERSİN

MUSTAFA ÇİFTÇİ - BATMAN

TAYYİBE ZÜMRA KABADAYI
ÇERKEZKÖY

MUHAMMED KAYRA GÜNGÖR

KUZAY ÖZDOĞAN

LESSON 39

How Often? / Every / Time

Bir hareketin **ne kadar sıklıkla tekrarlandığını** sormak için **“how often”** (hau ofin) kalıbını kullanıyoruz. Bildiğiniz gibi **“how”** söcüğü tek başına kullanıldığında **“nasıl”** anlamını taşır.

How often do you go to the cinema?
Hau ofin du yu gou tu di sinema?
Sinemaya ne kadar sıklıkla gidersin?

How often does he play football?
Hau ofin das hi pley futbol.
Ne kadar sıklıkla futbol oynar.

“Every” (evri) her anlamına gelir ve özellikle hareketlerin **ne kadar sıklıkla tekrarlandığını** belirtmek için kılınılır.

every her
every day her gün
every week her hafta
every month her ay
every year her yıl

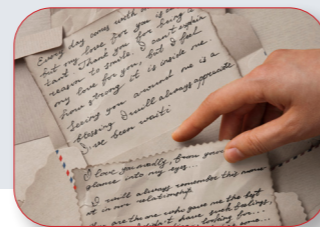
He goes to the theatre every month.
Hi gous tu di tiatır evri maunt.
Her ay tiyatroya gider.

“Time” söcüğünün **“zaman, vakit”** anlamında olduğunu öğrenmiştik. Bu söcüğe **“-s”** eklenirse **“kere, defa”** anlamını kazanır.

once bir kere
(bu kelime kuralı bozar)
twice iki kere
(bu kelime kuralı bozar)
three times üç kere
four times dört kere
five times beş kere

Please read this book once.
Piliz rid dis buuk vans.
(Lütfen bu kitabı bir kere oku)

I always read my letters twice.
Ay olveys rid may letirs tvays.
Ben daima mektuplarımı iki kere okurum.

“one twice, three times....a day (week, month, year)”

Türkçe'deki **“günde bir kere, haftada üç kere, ayda beş kere, yılda iki kez”** gibi ifadeler az önce öğrendiğimiz sözcükleri ardından **a day “bir gün” a week “bir hafta”, a month “bir ay”, a year “bir yıl”** sözcüklerinin getirilmesiyle olur.

once a day günde bir kere
twice a day günde iki kere
three times a day günde üç kere

once a month ayda bir kere
ten times a month ayda on kere
five times a day ayda beş kere

once a week haftada bir kere
twice a week haftada iki kere
four times a week haftada dört kere

twice a year yılda bir kere
six times a year yılda altı kere
seven times a day yılda yedi kere

Drink this medicine twice a day.
Drink dis medsin tvays e dey.
Bu ilacı günde iki kere içiniz.

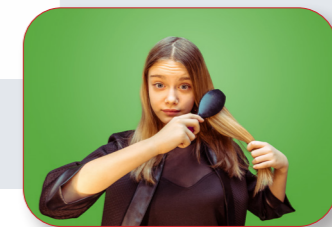
She travels to Germany three times a month.
Şi trevilz tu Cörmını tri taymz e mant.
Ayda üç kez Almanya'ya yolculuk yapar.

We clean our house twice a week.
Vi klin aur haus tvays e wik.
Evimizi haftada iki kez temizleriz.

He goes to holiday once a year.
Hi gooz tu holidey wans e yir.
Yılda bir kere tatile gider.

She climbs her hair ten times a day.
Şi klaymz hör her ten taymz e dey.
Saçını günde on kere tarar.

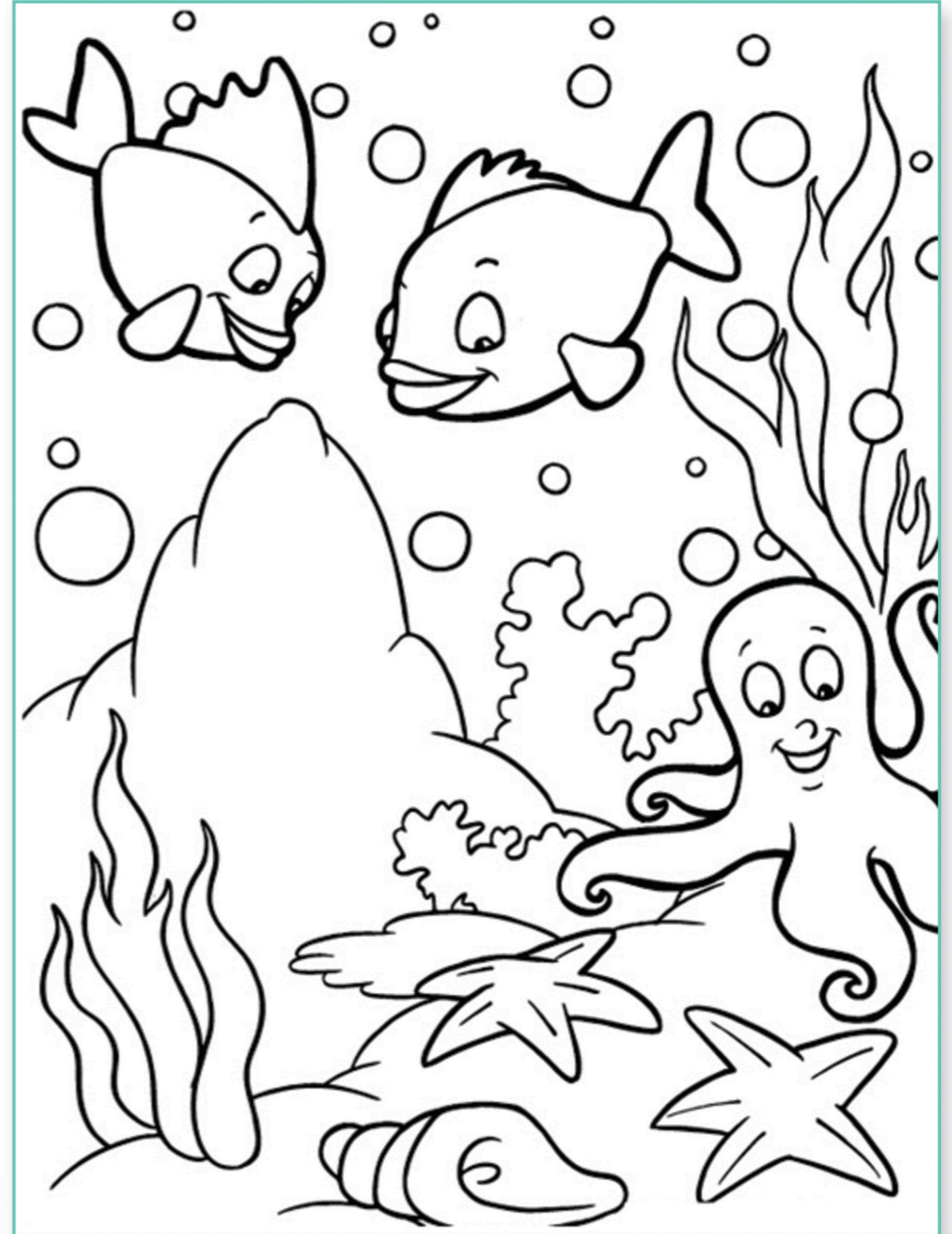

BOYAMA

Sevgili arkadaşlar, boya kalemlerinizi hazırsa, aşağıdaki resmi en sevdiğiniz renklerle boyayabilirsiniz.

BOYAMA

BULUŞLAR

Her buluş düşünmekle başlar. Herkesin bir düşüncesi vardır. Bunun anlamı, sizin de bir buluşçu olabileceğiniz.

Bir buluş yapmanın ilk adımı bir problem bulmak. Bulaşık makinesinin buluşçusu olan Josephine Cochrane'in problemi, bulaşıkları elde yıkamanın zaman alması ve tabak-çanağın sürekli kırılmasıydı. Birçok buluşçu, yaşamı daha kolaylaştırmak için düşünürken yeni düşünceler üretir.

1893 yılında Dünya Buluşçular Yarışması'nda, ortaya çıkardığı bulaşık makinesiyle birincilik ödülü alan Josephine, büyük bir buluşçudur. Peki ama buluşçu kimdir? Neye benzer? Gözlüklü, dağınık saçlı, beyaz önlüklü biri midir? Birçok kişi buluşçuları ulaşmaz, sıra dışı insanlar olarak düşünür. Oysa, tersine basit insanlar da olabilirler.

Buluşçular, problemlere çözümler bulurlar. Buldukları çözümlerden kimileri basit, kimileri karmaşıktır.

Bilgi düzeyleri yüksek olduğu için yeni düşünce üretebilme olasılıkları daha yüksektir. Üstelik çözüm bulma konusunda da inatçıdırlar. Düşüncelerini başkalarıyla paylaşırlar. Düşünceleri paylaşmak da buluş yapmanın önemli bir adımıdır. Bu nedenle, bazı buluşların sahibinin kim olduğunu bilemeyiz.

Birçok buluş, başka buluşların geliştirilmesi, birbiriyle birleştirilmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Yaklaşık 2000 yıllık bir tarihsel gelişim süreci geçirmiş olan piyano da bunlardan biri.

Gerçeği görmek için parçaları birleştirin!

Çevremizde gördüğümüz birbiriyle ilgisiz gibi görünen nesnelere, bir bütünü oluşturabilir. Kimi zaman bir rastlantı, farklı bilgi parçalarını birleştirip bütünü görmemize yardımcı olabilir. Önemli olan, varolan şeylerle yeni bileşimler oluşturmaktır. Zaten yaratıcılık da bu değil mi?

Newton'un başına gelenleri düşünün. Öyküyü bilirsiniz. Ağacın altında otururken Newton'un başına bir elma düşer. Başına düşen elmanın onda yarattığı etkiyle düşünmeye başlayan Newton, birden gökyüzündeki Ay'ı fark eder. Elmayı düşüren kuvvet neden Ay'ı düşürmez?

Newton, elmanın düşmesini ve Ay'ın Dünya'nın yörüngesinde hareket etmesini sağlayan yasaların aynı olduğunu bulur. Bu buluş, mekanik yasalarının gelişmesini, matematiksel çözümlerinin kurulmasını sağlar. Bundan başka, mühendislikle ilgili temel buluşların ortaya çıkmasına öncülük eder.

Gözünüzü dört açın!

Bazen insanlar gözlerinin önündekini fark edemezler. Bunun en güzel örneği teleskop ve mikroskobun bulunması.

Gözlüğün bulunmasından çok sonra, 1608 yılında bir gözlük yapımcısı olan Hans Lipperhey, yeni bir alet yapar. Lipperhey'in bu aleti yaptığı tarih, Galileo'nun Satürn'ün halkalarını ve Jüpiter'in dört uydusunu teleskopundan gözleyişinden önceye denk gelir. Bir borunun iki ucuna, birer büyütücü mercekle yerleştirir. Bu şekilde uzaktaki cisimler daha ayrıntılı görülebilir. Bu alet bir teleskoptur.

Teleskop buluşu sayesinde astronomi bilimi kısa sürede gelişir ve gökyüzüyle ilgili birçok bilgi de su yüzüne çıkar.

Birçok buluş yaşamı kolaylaştırmak için bulunmuştur, hatırlayın!

Elektronik alanındaki ürünlerin kullanımıyla ilgili olarak yapılan bir çalışmanın sonucunda, yeni ürünlerin bulunmasında tüketicilerin rolünün % 70 olduğu ortaya çıkar. Çünkü, tüketiciler piyasada gereksinimlerini karşılayacak ürünleri bulamayıp, bunları kendi kendilerine yapmaya çalışırlar. Gerçekten de çok sayıda buluş gereksinimlerimizden dolayı, yaşamımızı daha kolaylaştırmak amacıyla yapılmıştır.

Basit sorular, yaşamı kolaylaştıran buluşlara dönüşebilir. Bu soruları hafife almayın!

Fotoğrafçılıkla uğraşan Edward Land, ailesiyle gezintiye çıktığında kızı ona, çekilen fotoğrafları görmek için neden beklemek gerektiğini sorar. Bu güzel soru babayı düşündürür. Çekilen fotoğrafların anında görülebileceği bir makine yapmak için kolları sıvar ve laboratuvarında çalışmaya başlar. Bir süre sonra polaroid fotoğraf makinesini bulur.

Öte yandan ünlü bir fotoğraf makinesi firması da bunu yapabilecek güçtedir. Ama yetkililer insanlar için fotoğrafları hemen görmenin önemli olmadığını düşünmüş olduklarından, böyle bir makine geliştirme konusunda çalışmamışlardır. Bu yüzden, firma yeni makineyi üretme hakkını almak için milyonlarca dolar ödemek zorunda kalır.

Kimi zaman yanlış anlamalar bile sizi bir buluşa götürebilir, unutmayın!

Telefonun bir yanlış anlama sonucu ortaya çıktığını biliyor muydunuz?

Bell, Almanca yazılan bir röportajı gözden geçirirken, telefonun bildiğimiz işlevini gören bir aygıttan söz edildiğini okur. Bu, ona esin kaynağı olur ve bu aygıtı yapmak için çalışmaya başlar. Daha sonra buluşunun tanıtımı konusunda çalışırken, ona esin veren yazıda gerçekte farklı bir buluştan söz edildiğini anlar. Bell'in Almancası pek parlak değildir. Ancak, Almancasının iyi olmaması nedeniyle yazıyı yanlış anlaması, büyük bir buluşla sonuçlanır.

HAYDI SINGAPUR'A GİDELİM

Zeynep Tolunay Enez

Burası yasaklar ülkesi olsa da, bunlar aslında küçük bir adada yaşamak zorunda olan kalabalık bir nüfusun toplumsal yaşamını düzenleyen, gayet gerekli kurallardır. Ülke, aşırı temizliğini ve düzenli toplu ulaşım imkanlarını sakız çiğnemekten tutun da, yere tükürmeye; gece yarısından sonra duş almaktan, özel arabaları sürekli temiz tutmaya ya da sokakta yürürken yiyecek içecek tüketmemeye varan katı kurallara borçludur. Yasaklara uymayanlara ise çok ağır cezalar uygulanır.

Uzakdoğu gezisindeki duraklarımızdan biri de Singapur'du. Şubat tatilinde gitmiştik. Kuzey yarımkürede mevsim kışken, güney yarımkürede yaz olduğu için değişik bir sömestr tatili olmuştu. Bavlumuzu da koymuştuk. Yolculuğumuz İstanbul'dan başlayıp Dubai, Malezya, Singapur, Endonezya, Tayland ve Vietnam'ı kapsıyordu. Böylece birbirinden farklı kültürlerle tanışmıştık.

Singapur, güneydoğu Asya'da cumhuriyetle yönetilen bir ada ülkesi. Vatikan ve Monako ile birlikte, dünyadaki üç şehir devletinden biridir. İyi büyüyen bir ekonomisi olmasına rağmen, tarım ya da hayvancılık yerine teknoloji ve dış ticaretle varlığını sürdürür. Devletin sağladığı imkanlar nedeniyle yüksek eğitimde tercih edilen rotalardan biridir. Adada yaygın olarak İngilizce konuşulur. Ayrıca Çince, Malayca ve Tamilce de kullanılır. İngilizceye takılan özgün eklerden dolayı, burada konuşulan İngilizceye Singlizce de denebilir.

Dünyanın en yeşil ülkelerinden biri olan Singapur, Sanskritçede aslan anlamına gelir. Ülkenin sembolü ise Merlion adıyla bilinen yarı aslan yarı balık bir figürdür. Botanik bahçeleri, dev akvaryumların gezilebildiği tropik Sentosa adası, dev orkideleri, ve inanılmaz deniz ürünleri çok ünlüdür. Bir ilginç bilgide, 100 dolarlık ülke paralarının üzerinde Singapur'un ulusal marşı yer almaktadır. Görülmesi, tanınması gereken bu adaya yolunuz düşerse, mevsimlerden kış olmasına dikkat edin.

Grafik Tasarım: Aygül Aydın Mendi

ŞİRİNLER 2

'Şirinler 1' filmiyle, çizgi film dünyasından beyazperdeye transfer olan minik mavişler, devam eden serilerden Şirinler 2 karşımızda. Sonrasında diğer bölümlerde sinemaya katıldı.

Şirinlere tahammül edemeyen Gargamel, kedisi Azman ile birlikte, yıllardır onları yok etmenin peşinde. 'Şirinler 2' filmindeki hikâye de, aynı konu etrafında geziniyor. 3 elma yüksekliğindeki bu minik mavişlerin hikayesi de 3 boyutlu!

Paris'e uzanan öyküsüyle dikkat çeken 'Şirinler 2' filminde, kötü kalpli büyücü Gargamel'in yarattığı 'Haylazlar' adlı bir grup yaratıkla tanışıyoruz. Onları görenler, ilk bakışta şirinlerden biri zannedebilir. Ancak onlar mavi değil. Gargamel'in onları yaratmaktaki tek amacı, elbette gücüne güç katacak 'Şirin Özü' ne ulaşmak. Çok geçmeden, ancak gerçek bir şirinin özülüyle sihir yapabileceğini farkedenden büyücü, bu sefer de Şirine'nin peşine düşer ve onu Paris'e kaçıtır. Çünkü Şirine, bu kötü kalpli haylazları gerçek şirinlere dönüştürmeyi başaran, kimsenin bilmediği bir büyü bilmektedir.

Dünyaca ünlü bir sihirbaz olarak tanınan Gargamel'in oyunuyla Paris'e gelen Şirine'yi kurtarmak için, bütün ekip seferber olur. Şirin Baba'nın önderliğindeki Şirinler, insan dostları Patrick ve Grace ile işbirliği yaparak Şirine'yi kurtarmaya çalışırlar. Peki bakalım Şirine kurtulmak isteyecek mi? Tam da yıllardır özlemini çektiği kız kardeşe kavuşmuşken!

Bu seri filmleri internet ortamında izleme şansımız bulunmakta. İyi seyirler çocuklar.

NEMRUT DAĞI

Adıyaman'ın Kâhta ilçesindeki arkeolojik alan, Nemrut Dağı Milli Parkı sınırları içerisinde yer alıyor. Kent, doğu ve batı medeniyetlerinin, 2.150 m. yükseklikteki kesişme noktası. Yüksekliği on metreyi bulan büyüleyici heykelleri, metrelerce uzunluktaki kitabeleriyle Nemrut Dağı arkeolojik alanı, UNESCO Dünya Mirasları Listesi'nde de yer alıyor. Bölgede ayrıca; Arsameia (Eski Kale), Yeni Kale, Karakuş Tepesi ve muhteşem manzarasıyla Cendere Köprüsü yer alıyor.

Nemrut'ta Gün Doğumu

Nemrut Dağı, üzerinde barındırdığı dev heykellerin yanı sıra, gün doğumu ve gün batımı manzarasıyla da ilgi çekiyor. Her yıl binlerce insan güneşe el sallamak için Nemrut Dağı'na çıkıyor. Yaklaşık iki bin yıldır bu manzarayı 2.150m. yükseklikte izleyen bu dev heykelleri kıskanmamak elde değil.

Bu güzel manzarayı görmek isterseniz yaz aylarını tercih etmelisiniz. Çünkü çok yüksekte olduğu için yazın bile hava çok soğuk. Yanınıza hırka ve battaniye almayı unutmayın.

Dev Heykeller

Dağın tepesinde, Kommagene'nin kralına ait mezar bulunuyor. Hem zirvede hem de dağın eteklerinde, kimileri 3-4 metre kimileri ise 9-10 metre büyüklüğündeki dev heykeller var. Nemrut Dağı doruğundaki kalıntılar antik bir yerleşim yeri değil. Kralın tümülüsü ve bazı kutsal alanları kapsıyor. Bu dev heykellerin dağın tepesine nasıl taşındığı ise hâlâ merak konusu.

Eski çağlarda "Kommagene" olarak anılan bu bölgede, I.Mithradates tarafından bağımsız bir krallık kurulmuş. Oğlu I.Antiochos (MÖ 62-32)'un egemen olduğu yıllar, krallığın en parlak dönemiymiş.

BİL-BUL-ÇİZ-ÇÖZ

Aşağıda yazılı olan kelimeleri yandaki kutucuklarda soldan-sağa, sağdan-sola, yukarıdan-aşağıya, aşağıdan-yukarıya ve çapraz olarak bulup işaretleyin.

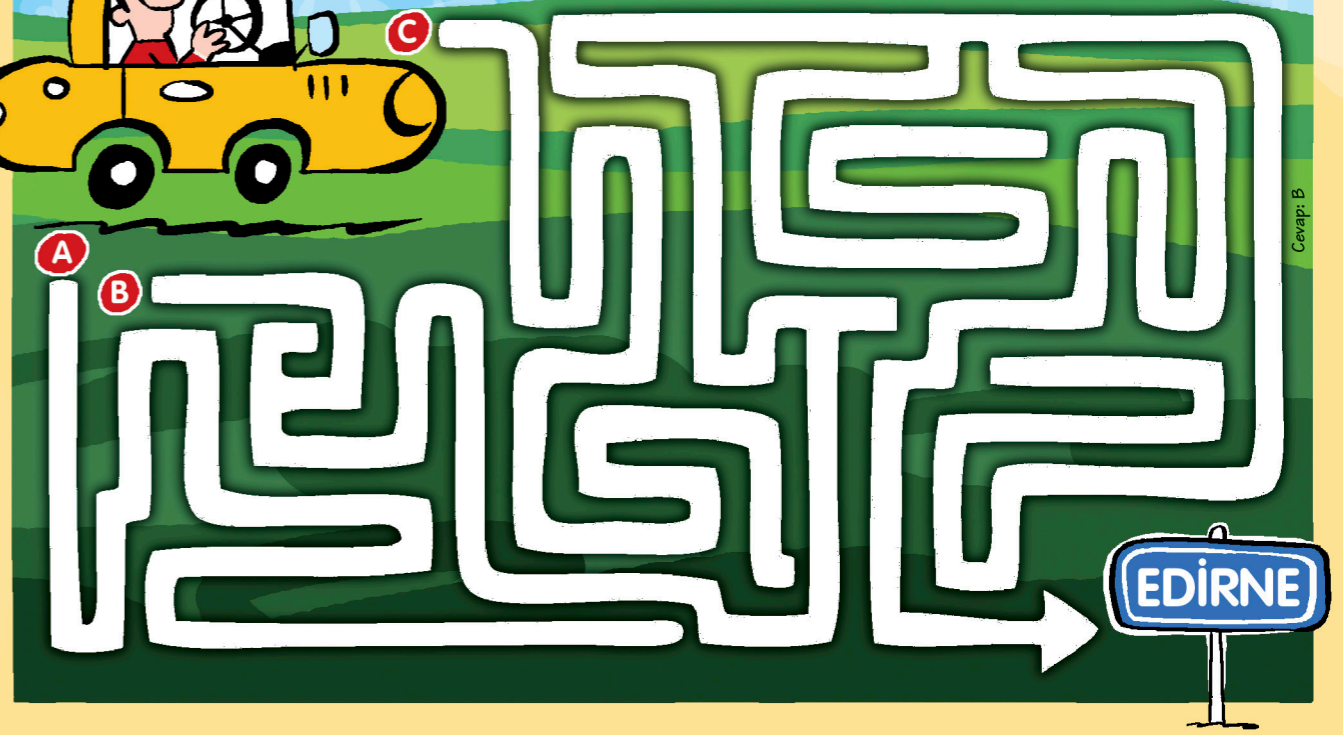
- ARABA
- BALON
- MOTOSİKLET
- TRAKTÖR
- BİSİKLET
- OTOBÜS
- KAMYON
- TRAMVAY
- ✓ UÇAK
- METRO
- GEMİ
- DOLMUŞ

M	K	D	U	B	R	V	Y	C	G
O	A	O	K	i	Ö	O	A	H	K
T	Ç	L	A	S	T	V	A	S	
O	U	M	M	i	K	O	M	R	i
S	P	U	Y	K	A	B	A	A	M
i	M	Ş	O	L	R	Ü	R	B	E
K	H	E	N	E	T	S	T	A	G
L	A	D	T	T	M	M	Ö	O	Ü
E	P	J	Z	R	D	Ç	Y	Ü	V
T	Z	D	N	N	O	L	A	B	H

İki resim arasındaki 7 farkı bulun.

Aracımız hangi yolu takip ederse Edirne'ye ulaşır?

Ufuk dünya turunda hangi ülkeleri gezmiş olabilir, bulabilir misin?

1	VESÇİ	2	YATALI	3	ARSUY
4	LAYAMAN	5	RIMSI	6	ADANAK
7	DUNAS	8	ANSRAF	9	NİÇ
10	BAKÜ	11	YAJONPA		
12	KİSMAKE				
13	MİSOLA				

Çevreler: 1- SVEC 2- TALVA 3- RUSYA
4- ALMANYA 5- MİSİR 6- KANADA 7- SUDAN
8- FRANSA 9- Ç N 10- KÜBA 11- JAPONYA
12- MEKSA KA 13- SOMAL

KAVAKLAR

Dalları çok yükseklerde, boyu da epeyce uzun, göğe doğru yükselen bir ağaçtır o. Sulak yerlerin bitkisi, kavak ağacından söz ediyoruz. Kavaklar, nemli yerlerde büyür, gelişirler. Kavaklar, çoğunlukla kuzey yarıkürenin ılıman bölgelerinde yaşarlar. Söğütgiller ailesinde yer alır ve toplam 40 - 50 türü bulunur. Çok çabuk büyüyen ve 12 - 13 yıl içinde gelişkin duruma gelen kavaklar için su yataklarının kıyıları en elverişli topraklardır. Uygun ortamı bulduklarında uzun yıllar yaşamlarını sürdürürler. 300 yıllık kavaklar bile vardır.

Kavaklar, rüzgârla tozlaşan, yaprak döken ağaçlardır. En hafif rüzgârda bile harekete geçerler. Yaprakları uzun saplı olur; yaprak kenarları düz, dişli ya da çıkıntılıdır. Genellikle "kalp" biçiminde olan yapraklarının büyüklüğü türden türe değişir.

Kavakların gövdesi, 40 metre yüksekliğe erişebilir. 25 yıllık bir kavağın gövde çevresi 4 metreyi bulabilir. Gövdenin kabuk rengi, soluk yeşille hafif gri arasında değişebilir.

Ülkemizde, "titrek kavak, Fırat kavağı, akkavak ve karakavak" türleri yaşar. Bu türlerin özellikle odunları, ekonomimiz açısından çok önemlidir. Örneğin, kavak odunu, tekdüze yapıda olması, yumuşaklığı ve kolayca soyulabilmesi, eğilme direncinin yüksek olması, kimyasal maddeleri emme özelliği ve yandığında is çıkarmaması gibi özellikleri nedeniyle, kibrit çöpü yapımında kullanılır.

Yumuşak ve esnek oluşu, jimnastik salonlarının zemin döşemelerinde, jaluzi üretiminde de kullanılmasına neden olur. Hafif ama dayanıklı olması, iyi çivi tutması ve çivilenme sırasında çatlamaması ve kıymık yapmaması gibi nedenlerle ambalaj sanayiinde de kullanılır. Ayrıca mutfak aletleri, biblolar, makaralar, ayakkabı topukları, resim tahtaları, oyuncak ve kürdan benzeri eşyaların yapımında da kavaktan yararlanır.

Ülkemizin Kavakları

Titrek, Fırat, ak ve kara adlarında dört kardeş gibidir onlar. 25 metre boyu olmasına karşın, yine de kardeşler arasında kısa boylu sayılır titrek kavak. Kabukları, yeşilimsi ya da zeytin yeşili-gri renkte olur. Ülkemizin Batı Trakya, Batı Anadolu ve Karadeniz Bölgelerinde çok iyi gelişir.

Akkavakların boyu 30 - 40 metreye ulaşabilir. Kardeşlerin "en dev" yapılıdır. Türkiye'nin hemen her yerinde, nehir kenarlarında ve verimli topraklarda yetişir.

Kalın çaplı gövdeleri, yumuşak ve tekdüze yapılı olduğundan kaplama ve kontrplak sanayiinin de önemli bir hammaddesini oluşturur. Bazı kavak ağaçlarının yaprakları ya da çiçek tomurcukları ilaç yapımında kullanılır.

kurbağa ile ÖKÜZ

Resimleyen: Seyhan Çelik

Bir öküz çayırda otlarken,
bir kurbağa yavrusu sürüsüne basıp
hemen hepsinin ölümüne yol açmış.

Canını zor kurtaran kurbağa
yavrularından biri hemen annesinin
yanına doğru kaçmış.

“Anne, o bir hayvandı; kocaman, dört ayaklı bir hayvan. İşte yavrular, onun ayakları altında ezildi,” demiş.

Kendisini beğenmiş anne kurbağa şişinerek kendisini aynı büyüklüğe kolayca getirebileceğini düşünmüş. “Ne kadar büyüktü; bu kadar var mıydı?” diye şişinebildiği kadar şişinmiş.

“Yok anne,” demiş küçük kurbağa, “Bundan çok daha büyüktü!” Bu kez bütün gücüyle, daha da şişinen anne, “Bu kadar mıydı?” diye sormuş. “Daha da büyüktü anne. Ama sanırım, onun büyüklüğünün yarısına bile varamadan patlarsın,” demiş küçük kurbağa.

Kendi gücü konusundaki bu küçümseyici sözler üzerine kızan kibirli ve yaşlı anne kurbağa, şişinmeyi bir kez daha denemeye kalkınca patlayıp parça parça olmuş.

Hiçbir canlı, düşündüğü kadar büyük olamaz !

İNTERNET DÜNYASI

Senin Uçurtman Hangisi?

Bir kuş gibi gökte...
Gökte bir uçurtma
İpini saldıkça süzülür
Rengârenk bir kuş olur
O benim uçurtmam!

Bir ipe bağlı olarak uçurulan uçurtma, üstü naylon ya da ipekle kaplı tahta bir iskelet ve ucunda dengeyi sağlayan kâğıt bir kuyruktan oluşur. Ancak denge düzeneği uygun düzenlenmişse kuyruksuz da uçabiliyor. Uçurtmalar çok değişik şekillerde yapılabilir. Eşkenar üçgen, altıgen ve dörtgen şeklinde olanları en çok bilinenleri olduğu gibi, balık, kuş, yılan, ejderha, kelebek, lamba gibi farklı şekillerde olanları da var. Bu tamamen uçurtmayı yapanın yaratıcılığına kalmış.

UÇURTMA NASIL UÇURULUR?

Aslına bakarsanız uçurtmanın ihtiyacı olan tek şey rüzgârdır. Yani uçurtmanın mevsimi yoktur. Ancak bahar ayları, rüzgârın bol olması nedeniyle, uçurtma için daha uygundur. Ancak uçurtmanın salınarak gökyüzünde dolaşması için sadece rüzgârlı hava yeterli değil. Havada çizeceği şekiller ve yapacağı hız, uçurtmanın ipini elinde bulunduran kişinin yeteneklerine ve bir de uçurtmanın yapılış şekline bağlıdır.

Sayfamızda paylaştığımız web sitelerinde, uçurtmanın tarihi, uçurtma yapma teknikleri ve uçurtma festivalleriyle ilgili bilgiler bulunuyor. Uçurtmaları seviyorsanız, tatil günlerinizde güzel bir uçurtma yapmak için iyi bir fırsat!

www.ucurtma.web.tr

petrol-ış
Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri Sendikası

GÖKKUŞAĞI
Çocuk Dergisi

Petrol-İş Sendikası Merkez Yönetim Kurulu

Genel Başkan
Süleyman Akyüz

Genel Sekreter
Ahmet Baranlı

Genel Mali Sekreter
Mehmet Kaya

Genel Örgütlenme ve
Eğitim Sekreteri
Niyazi Recepkethüda

Genel Yönetim Sekreteri
Ali Haluk Koşar

Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri
Sendikası adına sahibi
Süleyman Akyüz

Yazı İşleri Müdürü
Ahmet Baranlı

Genel Yayın Yönetmeni
Cengiz Çakıcı

İdare Yeri
Altunizade Mah. Kuşbakışı Sokağı
No: 25 Altunizade 81180
Üsküdar / İSTANBUL
Tel: (0216) 474 98 70 (pbx)
Faks: (0216) 474 98 67
www.petrol-is.org.tr

Baskı
Özlem Matbaası
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi
A Blok No: 1 BA 11
Topkapı - İstanbul
Tel: 0212 - 501 66 00